

Załącznik Nr 4a – Instrukcja do sporządzania SW(dot. projektów z pomocą inwestycyjną na infrastrukturę lokalną)

Nr RPWP.09.03.04-IZ-00-30-001/16

**Instrukcja do sporządzenia Studium Wykonalności
(dla projektów z pomocą inwestycyjną na infrastrukturę lokalną)
Działanie 9.3 *Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej*
Poddziałanie 9.3.4 *Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
w ramach ZIT dla MOF Poznania*
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020**

Poznań, lipiec 2016 r.

Spis treści:

I. WNIOSKI ZE STUDIUM WYKONALNOŚCI	4
II. WNIOSKODAWCA I CHARAKTERYSTYKA JEGO DZIAŁALNOŚCI	4
II.1. Charakterystyka Wnioskodawcy	4
II.2. Dane osób do kontaktu.....	6
II.3. Dane autora sporządzającego Studium Wykonalności	6
III. IDENTYFIKACJA PROJEKTU	6
III.1. Opis projektu	6
III.2. Charakterystyka otoczenia projektu.....	7
III.3. Zgodność projektu z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	7
IV. ANALIZA INSTYTUCJONALNA I PRAWNA INWESTYCJI	8
IV.1. Analiza instytucjonalna	8
IV.2. Analiza prawna	9
IV.3. Występowanie pomocy publicznej	10
IV.4. Udzielanie zamówień publicznych	12
V. ANALIZA TECHNICZNA I TECHNOLOGICZNA	12
V.1. Opis stanu istniejącego.....	12
V.2. Analiza opcji technicznych.....	12
V.3. Charakterystyka wybranego wariantu inwestycyjnego	13
V.4. Harmonogram realizacji projektu	14
VI. LOGIKA INTERWENCJI.....	14
VI.1. Cel/cele projektu.....	14
VI.2. Wskaźniki osiągnięć	15
VII. ANALIZA SPECYFICZNA DLA SEKTORA.....	16
VIII. ANALIZA FINANSOWA I EKONOMICZNA.....	17
VIII.1. Analiza finansowa.....	17
VIII.2. Wyliczenie poziomu dofinansowania projektu	23
VIII.3. Finansowa trwałość	27
VIII.4. Analiza ekonomiczna.....	29
IX. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI I RYZYKA	31
IX.1. Analiza wrażliwości.....	31
IX.2. Analiza ryzyka	32
X. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	32
XI. ZAŁĄCZNIKI DO STUDIUM WYKONALNOŚCI.....	33

Niniejsza Instrukcja do sporządzenia Studium Wykonalności, zwana dalej Instrukcją, jest skierowana do wszystkich podmiotów ubiegających się o wsparcie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 – Działanie 9.3 *Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej*, Poddziałanie 9.3.4 *Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla MOF Poznania*.

Dla każdego projektu w ramach Poddziałania 9.3.4 Wnioskodawca, ubiegający się o dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej, jest zobowiązany przedstawić Studium Wykonalności umożliwiające dokonanie oceny projektu i ustalenie wysokości dofinansowania z funduszy UE.

Przygotowując Studium Wykonalności należy mieć na uwadze następujące zasady:

1. Dane przedstawione w Studium Wykonalności powinny korespondować z danymi zawartymi we wniosku o dofinansowanie.
2. Studium musi być aktualne na dzień składania wniosku.
3. Studium Wykonalności musi być zgodne z:
  - Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+),
  - Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020;
  - Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020, opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, marzec 2015 r.,
  - Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 / Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 w sprawie kwalifikowalności kosztów;
  - Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych (Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Project - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020) Komisji Europejskiej, grudzień 2014 r.
  - Poradnikiem przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Ministerstwo Środowiska październik 2015.
4. Należy wskazać wszystkie źródła pozyskania danych (zarówno liczbowych, jak i nieliczbowych) oraz okres, którego dotyczą. Dane muszą być wiarygodne i realne. Dane statystyczne powinny być nie starsze niż 2 lata.

Instytucja Zarządzająca zaleca, aby sporządzać Studium Wykonalności w formie tabelarycznej, zgodnie z przedstawionym schematem. Sporządzając Studium Wykonalności należy stosować czcionkę Arial, rozmiar 10, z pojedynczymi odstępami pomiędzy wierszami. Przy wypełnianiu tabel należy usunąć opisy stanowiące wskazówki do poszczególnych pozycji Studium Wykonalności (uwagi w kolorze szarym). Integralną częścią Studium jest załącznik w formie arkusza kalkulacyjnego (w formacie przygotowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego) służący przedstawieniu analizy finansowej. Arkusz zawiera formuły i powiązania ułatwiające przeprowadzenie obliczeń, z których należy korzystać. W razie wątpliwości co do kształtu zastosowanych formuł należy skontaktować się z Wydziałem Oceny Merytorycznej.

I. Wnioski ze Studium Wykonalności

Krótkie wprowadzenie do projektu, które jest jednocześnie streszczeniem całego opracowania i przedstawieniem wniosków z przeprowadzanych w całym Studium analiz. Wstęp jest więc elementem wynikowym, którego sporządzanie należy rozpocząć po przygotowaniu całego Studium Wykonalności.

	Wyszczególnienie		
1.	Nazwa Programu Operacyjnego	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	
2.	Numer i nazwa Osi Priorytetowej w ramach Programu Operacyjnego	Oś Priorytetowa 9. INFRASTRUKTURA DLA KAPITAŁU LUDZKIEGO	
3.	Numer i nazwa Działania w ramach Priorytetu Programu Operacyjnego	9.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	
4.	Numer i nazwa Poddziałania w ramach Działania	9.3.4 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT AKO dla MOF Poznania	
5.	Nazwa Wnioskodawcy		
6.	Tytuł projektu		
7.	Krótki opis przedmiotu projektu oraz jego odbiorców		
8.	Skwantyfikowane wskaźniki produktu i rezultatu		
9.	Całkowity koszt projektu		
	koszty kwalifikowalne		
	koszty niekwalifikowalne		
10.	Cross – financing (jeśli dotyczy)		
	koszty kwalifikowalne		
	koszty niekwalifikowalne		
11.	Poziom dofinansowania (%)		
12.	Kwota wsparcia (PLN)		
13.	Wnioski z analizy finansowej i ekonomicznej (łącznie z podaniem podstawowych wskaźników)		
	Wskaźnik	Wartość	Komentarz
	FNPV/C		
	FRR/C		
	FNPV/K		jeśli dotyczy
	FRR/K		jeśli dotyczy
	Trwałość finansowa	TAK/NIE	
	ENPV		jeśli dotyczy
	ERR		jeśli dotyczy
	B/C		jeśli dotyczy
	Inne		Inne, ważne z punktu widzenia projektu

II. Wnioskodawca i charakterystyka jego działalności

II.1. Charakterystyka Wnioskodawcy

Pełna nazwa Wnioskodawcy	
Adres Wnioskodawcy	
Numer telefonu	
Numer faksu	
e-mail	
Adres do korespondencji	
Numer NIP	

Numer REGON	
Forma prawna	
Podstawa prawna utworzenia	Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego
Organ założycielski	Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego
Zadania statutowe Wnioskodawcy	Jeżeli dotyczy
Główni udziałowcy / akcjonariusze	Jeżeli dotyczy
Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Należy opisać powiązania prawne, właścicielskie i organizacyjne Wnioskodawcy z innymi podmiotami.
Krótką charakterystyką działalności Wnioskodawcy	Nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego, pozostałe jednostki podają informację w oparciu o statut, KRS lub inne dokumenty. Należy krótko opisać główny przedmiot działalności, datę rozpoczęcia działalności, proszę również opisać czy i jak w związku z realizacją projektu zmieni się charakter prowadzonej działalności. Jeżeli Wnioskodawca prowadzi różne rodzaje działalności czy planuje zrezygnować z którejkolwiek z nich?
Najważniejsze inwestycje, które Wnioskodawca zrealizował	Proszę opisać najważniejsze inwestycje (zakres rzeczowy oraz wartość) realizowane przez Wnioskodawcę.
Doświadczenie Wnioskodawcy we wdrażaniu projektów współfinansowanych ze środków europejskich	Należy podać w skrócie np.: program, w ramach którego realizowane było/jest zadanie, tytuł projektu, wartość, podmioty zaangażowane, stan realizacji inwestycji (czy projekt jest przed podpisaniem umowy finansowej, w trakcie, realizacji, zakończony. W przypadku, gdy projekt zakończono, to czy osiągnięto zakładane cele, rozliczono dotację).

Informacje dodatkowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (jeśli dotyczy)

PKD Wnioskodawcy	
PKD Projektu	
Numer w KRS	
Inny dokument określający status prawny Wnioskodawcy	
Data uzyskania pierwotnego wpisu do CEIDG/KRS	
Status przedsiębiorstwa: partnerskie, powiązane, samodzielne	
Status przedsiębiorstwa (małe, średnie, itd.)*	

Liczba pracowników*			
W obecnym roku obrotowym (rok n)	W poprzednim roku obrotowym (n-1)	Dwa lata przed złożeniem wniosku (n-2)	Trzy lata przed złożeniem wniosku (n-3)

Roczna suma bilansowa/ roczna wartość obrotów netto (tys. zł)*							
W obecnym roku obrotowym (rok n)		W poprzednim roku obrotowym (n-1)		Dwa lata przed złożeniem wniosku (n-2)		Trzy lata przed złożeniem wniosku (n-3)	
Roczna suma bilansowa	Roczna wartość obrotów netto	Roczna suma bilansowa	Roczna wartość obrotów netto	Roczna suma bilansowa	Roczna wartość obrotów netto	Roczna suma bilansowa	Roczna wartość obrotów netto

*dotyczy wyłącznie projektów podlegającym zasadom pomocy publicznej; tabel nie wypełniają jednostki samorządu terytorialnego.

II.2. Dane osób do kontaktu

Należy wskazać osobę/osoby, które będą mogły wyjaśnić wątpliwości powstałe w wyniku oceny Studium Wykonalności.

	Osoba 1	Osoba 2
1. Imię i nazwisko		
2. Adres		
3. Nazwa pracodawcy		
4. Zajmowane stanowisko		
5. Numer telefonu / faksu		
6. Adres e-mail		

II.3. Dane autora sporządzającego Studium Wykonalności

Jeśli niniejszy dokument został przygotowany samodzielnie przez Wnioskodawcę, to tabelę należy pozostawić niewypełnioną (wpisać: nie dotyczy). Jeśli natomiast korzystano z pomocy innej osoby (innych osób), firmy lub firm consultingowych, należy podać jej (ich) dane.

1. Imię i nazwisko autora	
2. Nazwa firmy	
3. Adres	
4. Numer telefonu kontaktowego, faksu adres e-mail	

III. Identyfikacja projektu

III.1. Opis projektu

Określenie rodzaju projektu	Proszę wskazać zgodnie z Uszczegółowieniem WRPO 2014+.
Miejsce realizacji projektu	Należy podać: <ul style="list-style-type: none"> • nazwę województwa, powiatu, gminy i miejscowości, w której będzie realizowany projekt; • opis i krótką charakterystykę lokalizacji (jakie miejscowości obejmuje, ilu mieszkańców go zamieszkuje); • jeśli istnieje taka potrzeba proszę dołączyć niezbędne mapki, szkice sytuacyjne, które w sposób przejrzysty i czytelny obrazują miejsca realizacji projektu; • lokalizacja projektu względem terenu OSI „Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe”.
Charakterystyka projektu	W tym miejscu należy krótko opisać, co zostanie zrealizowane/zakupione w ramach projektu, jakie wyróżniono etapy realizacji projektu, jakie będą efekty rzeczowe projektu, jakie zmiany nastąpią w stosunku do stanu obecnego. Opis powinien być zwięzły, szczegóły techniczne należy podać w rozdziale V. „Analiza techniczna i technologiczna”.
Uzasadnienie realizacji projektu	Należy przedstawić uzasadnienie potrzeby realizacji projektu, w tym m.in. opisać istniejące braki, zapotrzebowanie na usługi powstałe w wyniku realizacji przedsięwzięcia, czy projekt stanowi odpowiedź na zidentyfikowane problemy/potrzeby Wnioskodawcy, czy planowane działania są adekwatne do potrzeb Wnioskodawcy, czy planowane działania umożliwią realizację projektu, czy potrzeby Wnioskodawcy wynikają ze szczegółowej analizy, czy Wnioskodawca wykazał zapotrzebowanie rynku na produkty/usługi powstałe w wyniku realizacji projektu, czy projekt rozwiązuje w pełni zidentyfikowane problemy.
Przedsięwzięcie jest komplementarne i zintegrowane z działaniami podejmowanymi ze środków EFS	Należy wskazać i opisać komplementarne działania podejmowane ze środków EFS (należy wskazać tytuł projektu, krótko scharakteryzować co będzie przedmiotem projektu, podać koszt całkowity i kwotę dofinansowania z EFS, opisać na czym będzie polegała kompleksowość projektów).
Wnioskodawca posiada kompleksowy plan	Należy opisać i wskazać, czy Wnioskodawca posiada określony plan, w tym uwzględnić kwestie demograficzne, analizę ekonomiczną inwestycji

wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS	po zakończeniu projektu.
TAK/NIE	
Wpływ projektu na dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb rynku pracy	Należy wskazać/przeprowadzić/określić: - analizę trendów demograficznych, - popyt i podaż na zawody określonego typu, - możliwości zatrudnienia osób znajdujących się w złej sytuacji na rynku pracy, - korelację z polityką zatrudnienia w regionie.
Wpływ projektu na poprawę jakości edukacji / kształcenia w placówce ubiegającej się o dofinansowanie.	Przez podniesienie jakości kształcenia należy uznać umożliwienie lub zwiększenie dotychczasowych możliwości transponowania wiedzy w sposób zapewniający przekaz o najwyższym standardzie. Należy opisać w jaki sposób projekt wpłynie na poprawę jakości edukacji / kształcenia.
W wyniku realizacji projektu nastąpi rozszerzenie lub nawiązanie nowej współpracy z pracodawcami, instytucjami rynku pracy lub innymi podmiotami.	Należy wskazać oraz uzasadnić, czy: - projekt będzie realizowany w partnerstwie, - projekt będzie realizowany w partnerstwie (w tym, czy przewiduje nawiązanie współpracy z pracodawcami lub instytucjami rynku pracy).
TAK/NIE	
Projekt prowadzi do rozwoju kompetencji kluczowych na rynku pracy (ICT, języki obce, matematyczno-przyrodniczych), nauczania eksperymentalnego oraz właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej).	Należy wskazać, czy projekt przyczyni się do rozwoju kompetencji kluczowych na rynku pracy, takich jak ICT, języki obce, matematyczno-przyrodnicze, nauczanie eksperymentalne oraz nauczanie właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz sprawnego funkcjonowaniu na rynku.
TAK/NIE	

III.2. Charakterystyka otoczenia projektu

Charakteryzując otoczenie projektu należy za każdym razem odnosić się do realizowanej inwestycji. Bezzasadne jest opisywanie otoczenia niezwiązanego z projektem.

Krótką charakterystyką obecnego stanu obszaru na którym realizowany będzie projekt	Należy krótko scharakteryzować obszar, na którym będzie realizowany projekt, odnosząc się do ogólnych danych demograficznych, potencjalnych adresatów projektu, jak również otoczenia gospodarczego projektu.
Potencjał obszaru	Należy podać cechy obszaru, które świadczą o jego potencjale, specyfice i które mogą być wykorzystane lub wzmocnione poprzez realizację inwestycji.

III.3. Zgodność projektu z dokumentami strategicznymi i programowymi

Zgodność z aktualną Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku	Projekt powinien być zgodny ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020. Należy przedstawić zgodność przedsięwzięcia z celami strategicznymi oraz szczegółowo opisać, w jaki sposób projekt wpłynie na osiągnięcie wskazanych celów Strategii.
Wpływ projektu na realizację celów strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu	Należy opisać, w jaki sposób projekt wpisuje się w cele i założenia Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

społecznemu Europa 2020	
Projekt wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionalne (opisane w Regionalnej Strategii Innowacji)	Należy określić, w jaki sposób projekt wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionalne (wskazać konkretne specjalizacje).
TAK/NIE	
Wpływ projektu na polityki horyzontalne	<p>W tym punkcie należy wskazać jaki jest wpływ projektu na polityki horyzontalne UE, czy jest związany z finansowaniem przedsięwzięć minimalizujących negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko. Zakres realizacji zasad horyzontalnych obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrównoważony rozwój, • równość szans i niedyskryminację, • równouprawnienie płci, • inne (nie wskazane powyżej). <p>Proszę zwrócić uwagę na kwestię ograniczania równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, niedyskryminacyjny charakter projektu oznacza konieczność stosowania zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury.</p> <p>W opisie proszę również odnieść się czy projekt przewiduje wdrożenie ekoinnowacji lub technologii proekologicznych.</p> <p>Należy zwrócić uwagę na zgodność przedstawionego opisu z wnioskiem aplikacyjnym.</p>
Komplementarność projektu	<p>Komplementarność projektów to ich dopełnianie się prowadzące do realizacji określonego celu. Uznanie projektów za komplementarne nie jest wystarczające spełnienie przesłanki takiego samego lub wspólnego celu, gdyż ten warunek może być wypełniony w odniesieniu do projektów konkurujących ze sobą. Warunkiem koniecznym do określenia projektów jako komplementarne jest ich uzupełniający się charakter, wykluczający powielanie się działań.</p> <p>Należy wykazać komplementarność co najmniej w zakresie tematyki i obszaru realizacji projektu w odniesieniu do innych adekwatnych projektów, działań, itp. w ramach Programu Operacyjnego – WRPO 2014+, innych Programów Operacyjnych, innych projektów finansowanych ze środków europejskich, krajowych oraz własnych.</p> <p>Należy również wskazać powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami, zarówno tymi zrealizowanymi, jak też z tymi, które są w trakcie realizacji, względnie z tymi, które dopiero uzyskały dofinansowanie. Dotyczy to projektów realizowanych przez beneficjenta, partnerów lub inne podmioty.</p>

IV. Analiza instytucjonalna i prawna inwestycji

Wnioskodawca powinien wykazać, czy projekt może być realizowany bez przeszkód ze względu na uwarunkowania formalno-prawne.

IV.1. Analiza instytucjonalna

Ma ona na celu opis bezpośrednich i pośrednich Beneficjentów projektu oraz problemów ich dotyczących, instytucji/osób zaangażowanych w realizację projektu, podziału zadań i odpowiedzialności, opis innych organizacji zaangażowanych w realizację projektu lub na które realizacja projektu będzie oddziaływać, ewentualne powiązanie z innymi podmiotami, rozwiązania dotyczące udostępniania wybudowanej infrastruktury podmiotom trzecim. Należy także określić, kto będzie właścicielem majątku powstałego w wyniku realizacji projektu i jaki podmiot będzie użytkował infrastrukturę powstałą w wyniku realizacji projektu. Określenie sposobu wyboru inżyniera kontraktu.

Instytucje zaangażowane w realizację projektu (w tym powiązania prawno-	W przypadku współpracy Wnioskodawcy, podmiotu eksploatującego (operatora) i innych zaangażowanych w realizację projektu podmiotów, należy podać ich rolę, podział zadań i obowiązków, które będą realizować w ramach
--	--

własnościowe pomiędzy uczestnikami projektu)	projektu, a także określić zakres ich odpowiedzialności (w tym organizacyjnej i finansowej).
Zdolność organizacyjna	Należy udowodnić zdolność organizacyjną (prawną, instytucjonalną) i finansową do wdrożenia projektu. Punkt ten powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie: Czy Wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną i finansową do wdrożenia projektu? Czy Wnioskodawca posiada stosowne struktury organizacyjne i zespół ludzki o kwalifikacjach zapewniających funkcjonowanie projektu w fazie realizacji, jak i w fazie operacyjnej projektu (również zakładany rozwój kadr). W przypadku fazy realizacji projektu należy wykazać, czy Wnioskodawca planuje skorzystać z usługi inwestora zastępczego lub inżyniera kontraktu, czy też planuje realizację zadania za pomocą własnych kadr. W takim przypadku należy opisać kompetencje osób, które będą czuwać nad prawidłową realizacją projektu. W przypadku braku w/w struktur należy uwzględnić informację dot. planów Wnioskodawcy w zakresie stworzenia odpowiedniego zespołu – skąd zostaną pozyskane osoby, jakie będą ich kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w w/w zakresie, zakres obowiązków oraz planowana perspektywa czasowa utworzenia takiego zespołu. W przypadku planów przekazania zarządu produktami projektu na rzecz innej jednostki, analogicznie jak w przypadku Wnioskodawcy, należy wykazać, iż jednostka ta posiada doświadczenie oraz odpowiedni zespół ludzki dla celów zarządzania projektem w fazie eksploatacji.
Zasoby techniczne Wnioskodawcy do realizacji projektu	Należy przedstawić opis posiadanych zasobów niezbędnych do realizacji Projektu: pomieszczenia, wykaz aparatury lub innego wyposażenia. W przypadku, gdy Wnioskodawca nie posiada własnych zasobów, a planuje korzystanie z zasobów niebędących w jego posiadaniu, należy również opisać te zasoby oraz wskazać podstawy do ich wykorzystania (np. umowa z innym podmiotem). – należy przedstawić, jakimi pomieszczeniami dysponuje Wnioskodawca, jaką infrastrukturę techniczną posiada, – należy opisać aparaturę i inne wyposażenie, które zostaną wykorzystane do realizacji projektu z zaznaczeniem, które z nich to środki trwałe. Należy określić, na jakim etapie prac w projekcie zostaną wykorzystane.
Ocena długoterminowej trwałości finansowo – instytucjonalnej projektu	Należy opisać (wraz z załączeniem odpowiednich dokumentów uwierzytelniających opisany stan rzeczy): <ul style="list-style-type: none"> • kto odpowiedzialny będzie za utrzymanie i eksploatację inwestycji, • zakładany sposób finansowania Wnioskodawcy od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta -przez okres 5 lub 3 lat (3 lat w przypadku MŚP - w odniesieniu do projektów dotyczących utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) • relacje prawne i finansowe jednostki użytkującej infrastrukturę z Wnioskodawcą, • sposób eksploatacji i finansowania majątku, który powstanie dzięki realizacji projektu, • uregulowany w odrębnych dokumentach sposób przekazania powstałej infrastruktury (umowa podpisana pomiędzy Wnioskodawcą a operatorem).

IV.2. Analiza prawna

Analiza prawna przedstawia kwestie prawne związane z realizacją projektu, tj. dotyczące własności gruntu/obiektów - gdzie będzie realizowany projekt, dostępności gruntów pod inwestycję.

Uwarunkowania wynikające z procedur prawa budowlanego i zagospodarowania przestrzennego (jeśli dotyczy)

Zgodność podstawowych parametrów technicznych z obowiązującymi aktami prawnymi dotyczącymi realizowanej inwestycji	Projekt musi być zgodny z wszystkimi obowiązującymi przepisami unijnymi / krajowymi / na poziomie województwa, które mają zastosowanie przy jego realizacji (w tym m.in. z Prawem budowlanym, Prawem zamówień publicznych, Ustawą o rachunkowości, Ustawą o podatku od towarów i usług, Ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych, Ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych, Kodeksem spółek handlowych, Ustawą o swobodzie działalności gospodarczej).
---	--

Prawo do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane i/lub cele projektu	Wypełnić zgodnie z oświadczeniem o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, będącym załącznikiem do wniosku; jeżeli dotyczy.		
Pozwolenie na budowę / zgłoszenie budowy (jeżeli dotyczy)	Numer	Wydane przez	
.....			
.....			
Konieczność wykupu, najmu nieruchomości	Jeżeli dotyczy		
Uzgodnienia z innymi podmiotami	Jeżeli dotyczy		
Inne uwarunkowania prawne	Pozwolenie / decyzja / inny dokument	Podstawa prawna	Data uzyskania / planowana data uzyskania

Uwarunkowania wynikające z innych przepisów prawa z zakresu tematyki projektu (jeżeli dotyczy)

Zgodność podstawowych parametrów projektu z obowiązującymi aktami prawnymi	Projekt musi być zgodny z wszystkimi obowiązującymi przepisami unijnymi / krajowymi / na poziomie województwa, które mają zastosowanie przy jego realizacji.		
Uzgodnienia z innymi podmiotami	Jeżeli dotyczy		
Inne uwarunkowania prawne	Pozwolenie / decyzja / inny dokument	Podstawa prawna	Data uzyskania / planowana data uzyskania

IV.3. Występowanie pomocy publicznej

Badanie występowania pomocy publicznej jest niejednokrotnie kwestią złożoną, dlatego niniejszej części nie należy traktować jako jednoznacznej wykładni jej występowania. W wielu przypadkach konieczna będzie pogłębiona analiza. Wnioski należy ująć w dodatkowym komentarzu na końcu punktu IV.3.

Pomoc de minimis

Informacja o otrzymanej pomocy publicznej

Pomoc de minimis uzyskana w ciągu ostatnich 3 lat otrzymana przez Wnioskodawcę na realizację niniejszego projektu	
Kwota uzyskanej pomocy de minimis (PLN)	
Pomoc publiczna inna niż de minimis otrzymana przez Wnioskodawcę na realizację niniejszego projektu	
Kwota uzyskanej pomocy innej niż de minimis (PLN)	

Wnioskodawca, który otrzymał bądź otrzymuje pomoc zgodnie z zasadami pomocy publicznej, zobowiązany jest przedstawić informację o otrzymanej pomocy zgodnie z oświadczeniami i dokumentami załączonymi do wniosku.

W przypadku, gdy Wnioskodawca (w przypadku partnerstwa projektowego dotyczy wszystkich stron umowy partnerstwa) nie otrzymywał/nie otrzymuje pomocy udzielanej zgodnie z zasadami pomocy publicznej, należy to zaznaczyć w powyższej tabeli.

Inne kategorie pomocy

Należy zbadać, czy planowane wsparcie stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, a Wnioskodawca jest traktowany jako przedsiębiorca o którym mowa w przytoczonym artykule. Pojęcie „przedsiębiorstwa” zdefiniowane jest w art. 1 zał. 1 *rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (tzw. GBER9)*. Zgodnie z ww. przepisem, „za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.”

Zgodnie z przepisem **art. 107 ust. 1 TFUE**, wsparcie finansowe dla podmiotu **prowadzącego działalność gospodarczą** stanowi pomoc publiczną, jeżeli jednocześnie spełnione są następujące warunki:

1. Udzielane jest ono przez **państwo lub ze środków państwowych**,
2. Przedsiębiorstwo uzyskuje **przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku**,
3. Ma charakter **selektywny** (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),
4. **Grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję** oraz **wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE**.

POMOC PUBLICZNA W ŚWIETLE art. 61 – wyłączenia

Projekty objęte pomocą publiczną nie należą do kategorii projektów generujących dochód po ukończeniu (zgodnie z art. 61 ust. 8 Rozporządzenia nr 1303/2013), o ile stanowią:

- a. pomoc de minimis,

W przypadku projektów objętych pomocą de minimis poziom dofinansowania ustalany jest w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy de minimis, z zastrzeżeniem, że kwota pomocy nie może przekroczyć maksymalnego poziomu dofinansowania określonego dla poszczególnych Działań/Poddziałań w Uszczegółowieniu WRPO 2014+/Regulaminie konkursu.

- b. zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MŚP, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa,

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną realizowanych przez małych i średnich przedsiębiorców, poziom dofinansowania ustalany jest w oparciu o zasady (limity lub ograniczenia co do kwoty) wskazane w przepisach krajowych wydanych na podstawie Rozporządzenia nr 651/2014, z zastrzeżeniem, że kwota pomocy nie może przekroczyć maksymalnego poziomu dofinansowania określonego dla poszczególnych Działań/Poddziałań w Uszczegółowieniu WRPO 2014+/Regulaminie konkursu.

- c. zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa.

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną realizowanych przez dużych przedsiębiorców wystąpi konieczność indywidualnej weryfikacji zapotrzebowania na finansowanie. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej takim mechanizmem indywidualnej weryfikacji potrzeb jest mechanizm pomniejszania kosztów kwalifikowalnych o zysk operacyjny, przewidziany w wybranych rodzajach pomocy publicznej. W pozostałych rodzajach pomocy - nie przewidujących tego mechanizmu - konieczne jest zweryfikowanie dochodowości projektu w oparciu o art. 61 Rozporządzenia nr 1303/2013 (projekty generujące dochód po ukończeniu).

WYŁĄCZENIA BLOKOWE (na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - GBER)

Ustalanie poziomu dofinansowania poprzez pomniejszenie kosztów kwalifikowalnych o zysk operacyjny zostało przewidziane dla niektórych kategorii pomocy publicznej podlegającej włączeniom blokowym na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) z dnia 17 czerwca 2014 r. nr 651/2014 (GBER) uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Komentarze oraz wnioski końcowe dotyczące możliwości wystąpienia pomocy publicznej dla realizowanego projektu.

--

IV.4. Udzielanie zamówień publicznych

W punkcie tym należy opisać procedurę wyboru wykonawcy (dostawca usług lub produktów, wykonawca robót budowlanych), która musi odbyć się zgodnie z przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Jest to m.in. warunek by środki wydatkowane na realizację projektu mogły zostać uznane za koszty kwalifikowalne. Dane umieszczone w poniższej tabeli, a w szczególności terminy muszą być zgodne z informacjami zawartymi we wniosku.

Przedmiot kontraktu / nazwa zamówienia	Tryb postępowania (np. przetarg nieograniczony, zapytanie ofertowe zgodnie z zasadą konkurencyjności)	Data publikacji ogłoszenia o zamówieniu; publikacji/przekazania zapytania ofertowego	Numer ogłoszenia (dot. PZP)

V. Analiza techniczna i technologiczna

Na Wnioskodawcy spoczywa obowiązek wykazania, że wybrany przez niego wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze rozwiązanie spośród wszelkich możliwych alternatywnych rozwiązań.

V.1. Opis stanu istniejącego

Analiza powinna obejmować następujące elementy:

- 1) Opis aktualnych rozwiązań technicznych będący podstawą identyfikacji problemów występujących na obszarze realizacji projektu oraz proponowanych zmian, które mają przynieść rezultaty zmierzające do osiągnięcia celów projektu. W szczególności opis powinien zawierać:
  - a) istniejące rozwiązania związane z realizacją projektu,
  - b) parametry techniczne i technologiczne istniejącej infrastruktury,
  - c) funkcjonalność istniejącej infrastruktury,
  - d) charakterystykę użytkowników istniejącej infrastruktury, odbiorców usług,
  - e) w przypadku braku jakiegokolwiek infrastruktury należy scharakteryzować obszar;
  - f) lokalizacji projektu, istniejące niedobory związane z realizacją projektu.

Opis stanu aktualnego powinien być rzetelny, jasny, poparty wiarygodnymi źródłami danych, np.: danymi statystycznymi, danymi zawartymi w dokumentach strategicznych gminy/ powiatu / województwa, analizami prowadzonymi na potrzeby danego obszaru i projektu, dokumentacją zdjęciową obszaru.

- 2) Analizę kilku opcji realizacji projektu.

Analiza techniczna i/lub technologiczna powinna wykazać, że zaproponowane rozwiązanie:

- jest wykonalne pod względem technicznym i/lub technologicznym;
- jest zgodne z najlepszą praktyką w danej dziedzinie;
- jest optymalne pod względem zaspokojenia popytu ze strony użytkowników;
- przedstawia optymalny stosunek jakości do ceny;
- jaki jest stopień nowoczesności technologicznych/technicznych rozwiązań zastosowanych w projekcie.

V.2. Analiza opcji technicznych

Niezbędnym elementem Studium Wykonalności jest prezentacja alternatywnych wariantów realizacji inwestycji. Głównym celem identyfikowania alternatywnych rozwiązań jest zapewnienie możliwości dokonania wyboru najlepszego z dostępnych wariantów jej realizacji. Analizę opcji technicznych należy wykonać z uwzględnieniem specyfiki projektu (np. w zależności od tego czy projekt zawiera budowę/rozbudowę, czy też polega na zakupie urządzeń - należy wziąć pod uwagę odpowiednie aspekty).

Należy wziąć pod uwagę:

- alternatywne rozwiązania technologiczne i lokalizacyjne inwestycji, w tym zagadnienia związane z oddziaływaniem projektu na klimat,
- alternatywne rozwiązania organizacyjne prowadzenia inwestycji i jej eksploatacji,

Wybierając możliwe warianty realizacji projektu, należy zwrócić uwagę, czy faktycznie przyczyniają się one do określania różnych zakresów i możliwości realizacji projektu. Chodzi tu o to, aby skupić się na ograniczonej liczbie istotnych i technicznie wykonalnych opcji. Dla ułatwienia wyboru wariantów, należy odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób można rozwiązać wcześniej zidentyfikowane problemy oraz potrzeby?

Generalnie rzecz biorąc wybór wariantów do analizy może dotyczyć głównych aspektów realizacji projektu, takich jak:

- lokalizacja,
- zakres projektu, dla projektów obejmujących zakup sprzętu i wyposażenia należy uzasadnić dokonany wybór,
- skala projektu (w zależności od zgłaszanych potrzeb),
- liczbę ostatecznych odbiorców.

Wariant	Krótki opis wariantu wraz z szacunkowymi kosztami (utraconymi korzyściami)
wariant bezinwestycyjny („nie robić nic” i/lub „zaniechać realizacji inwestycji”),	
wariant „minimum” (podejmujemy działania minimalne, „prowizoryczne”, odpowiadające potrzebom chwili),	
warianty inwestycyjne – co najmniej dwa (w tym jeden wybrany do realizacji).	1
	2

Uwaga: Cel wariantu inwestycyjnego jest tożsamy z celem projektu. Wariant bezinwestycyjny i „minimum” stanowią warianty bazowe, definiowane w celu porównania z nimi każdego z wariantów inwestycyjnych (tzw. porównania „z inwestycją” i „bez inwestycji”).

Analiza wariantów ma ponadto wskazywać, czy uzyskanie dofinansowania wywoła tzw. „efekt zachęty”. Do oceny wystąpienia efektu zachęty konieczne jest wprowadzenie do analizy co najmniej dwóch różnych modeli realizacji projektu (przy każdym z wariantów) - przy udziale i bez udziału środków pochodzących z dofinansowania w ramach WRPO 2014+). Przedmiotowe modele mają wykazać, że wskutek uzyskania dofinansowania nastąpi:

- znaczące zwiększenie rozmiaru projektu lub
- znaczące zwiększenie zakresu projektu lub
- znaczące zwiększenie całkowitej kwoty wydanej przez Wnioskodawcę na projekt lub
- znaczące przyspieszenie zakończenia projektu

w stosunku do wariantu, który zakłada realizację projektu bez otrzymania dofinansowania ze środków WRPO 2014+.

V.3. Charakterystyka wybranego wariantu inwestycyjnego

W koncepcji technicznej nie należy podawać marek i typów konkretnych elementów infrastruktury, a jedynie dane co do ich planowanych zakresów, ich parametrów.

W niniejszym punkcie należy określić, w zależności od rodzaju i zakresu planowanego projektu:

Szczegółowy opis planowanej inwestycji wraz z opisem przyjętej koncepcji technicznej dla wybranego wariantu inwestycyjnego	<p>Tu należy opisać projekt rozwijając ogólny opis zamieszczony we wcześniejszych punktach, a także wskazać na te cechy (zalety), które zdecydowały o jego wyborze. Dodatkowo analiza może zostać poszerzona o opis rozwiązań, które są innowacyjne w dziedzinie, jaką realizuje przedmiotowy projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy rozwiązanie technologiczne cechuje nowatorstwo rozwiązań w skali krajowej; • czy rozwiązania zastosowane w projekcie promują na polskim rynku najlepsze oraz sprawdzone technologie;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> czy rozwiązania spełniają wymogi wynikające z obowiązujących europejskich i polskich norm i przepisów ochrony środowiska;
Czy w wyniku realizacji projektu nastąpi likwidacja barier architektonicznych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	Opisać zastosowane rozwiązania (jeśli dotyczy).
Dane techniczne budynku.	W punkcie należy podać wielkość i powierzchnię obiektów i pomieszczeń będących przedmiotem projektu (w tym wymiary sali sportowej, boisk, pomieszczeń typu szatnie, zaplecza, pomieszczenia sanitarne, sale lekcyjne, świetlice, itp.).
Zakres prac z wyszczególnieniem ich głównych cech charakterystycznych i elementów składowych	Opisując optymalne rozwiązanie technologiczne należy skupić się na ogólnych technologiach. Wszędzie gdzie jest to możliwe należy wykorzystać wskaźniki określone ilościowo.
Minimalny projekt koncepcyjny oraz rysunki projektowe	Jeżeli Wnioskodawca posiada dokumenty w formie graficznej, można je dołączyć w formie załącznika do Studium.

V.4. Specyfikacja kupowanego sprzętu

Jeśli dotyczy, proszę uzasadnić konieczność zakupu poszczególnych urządzeń o danych parametrach technicznych.

Nazwa urządzenia	Ilość (szt.)	Wartość brutto (PLN)	Uzasadnienie zakupu
1.			
2.			
3.			

V.5. Harmonogram realizacji projektu

W niniejszym punkcie należy przedstawić harmonogram realizacji Projektu.

Planowany termin rozpoczęcia realizacji projektu					Wydatki rzeczywiście poniesione
Zadanie	Nazwa zadania	Opis działań planowanych do realizacji w ramach wskazanych zadań	Rozpoczęcie realizacji zadania	Zakończenie realizacji zadania	
					TAK
					TAK
					TAK
Planowany termin zakończenia realizacji projektu					

VI. Logika interwencji

VI.1. Cel/cele projektu

Proszę scharakteryzować podstawowe cele projektu. Należy posługiwać się wymienionymi poniżej kategoriami celu i określić jak będzie on realizowany. W przypadku, gdy w ramach przedsięwzięcia dany cel nie będzie realizowany, należy w prawej kolumnie wpisać „nie dotyczy”.

Cel/cele projektu	Określanie celów projektu powinno polegać na przedstawieniu od jednego do kilku realnych i konkretnych celów. Cele projektu powinny zostać określone w
--------------------------	--

	<p>oparciu o analizę potrzeb danego środowiska gospodarczo – społecznego, z uwzględnieniem zjawisk najbardziej adekwatnych do skali oddziaływania projektu.</p> <p>Cele projektu powinny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jasno wskazywać, jakie korzyści społeczno–ekonomiczne można osiągnąć dzięki wdrożeniu projektu, - być logicznie powiązane ze sobą, - uwzględniać skutki społeczno–ekonomiczne przedsięwzięcia, - być logicznie powiązane z celami Działania 9.3.
--	---

Zasady przedstawiania wskaźników muszą być zgodne z zasadami ujmowania wskaźników we wniosku o dofinansowanie. Należy zwrócić uwagę, aby tabele zaprezentowane w Studium Wykonalności były identyczne z tabelami z wniosku o dofinansowanie.

VI.2. Wskaźniki osiągnięć

Planowane efekty rzeczowe (produkty) uzyskane w wyniku realizacji projektu

Wskaźniki kluczowe	Jednostki miary	Źródło danych	Lata realizacji			suma
			..... r.	..... r.	..... r.	

Wskaźniki specyficzne dla programu	Jednostki miary	Źródło danych	Lata realizacji			suma
			..... r.	..... r.	..... r.	

Wskaźniki specyficzne dla projektu	Jednostki miary	Źródło danych	Lata realizacji			suma
			..... r.	..... r.	..... r.	

Planowane rezultaty realizacji projektu – bezpośredni wpływ na otoczenie

Wskaźniki kluczowe	Jednostki miary	Źródło danych	Rok bazowy	Rok docelowy

Wskaźniki specyficzne dla programu	Jednostki miary	Źródło danych	Rok bazowy	Rok docelowy

Wskaźniki specyficzne dla projektu	Jednostki miary	Źródło danych	Rok bazowy	Rok docelowy

Nowe stanowiska pracy tworzone w ramach projektu

Należy uzasadnić, jakie osoby będą zatrudniane lub jakie stanowiska pracy zostaną zlikwidowane, a także podać opis stanowiska, krótko scharakteryzować zakres czynności na każdym stanowisku oraz sposób rekrutacji. Jaki jest związek pomiędzy istotą przedsięwzięcia oraz tymi stanowiskami.

stanowisko 1	
stanowisko 2	
stanowisko n-te	

VII. Analiza specyficzna dla sektora

Proszę przedstawić wykaz najważniejszych elementów specyficznych dla danego projektu. Proszę scharakteryzować bazę w stanie aktualnym (przed realizacją projektu) i w stanie projektowanym (po zakończeniu projektu).

Sposób wykorzystania nowopowstałych / zmodernizowanych obiektów, np. sal dydaktycznych, laboratoriów, itd. / zakupionego sprzętu	Należy opisać.
Liczba użytkowników projektu w wyniku realizacji inwestycji	Z wyszczególnieniem okresów przed i po realizacji inwestycji
Poszerzenie dotychczasowej oferty jednostki	Proszę opisać aktualną ofertę jednostki: rodzaje imprez, oferty zajęć (liczba i rodzaj imprez, sekcji, ich zasięg, ranga). Proszę opisać, jak zmieni się dotychczasowa oferta w wyniku realizacji projektu, czy pojawią się dodatkowe zajęcia, które dotychczas nie mogły być realizowane, czy poprawi się komfort realizacji zajęć, programów obecnie realizowanych.
Dane historyczne dotyczące liczby osób korzystających z dotychczasowej oferty jednostki	W punkcie tym należy przedstawić, oparte na wiarygodnych źródłach, statystykach, dane liczbowe dotyczące liczby osób korzystających z konkretnej placówki w podziale odpowiadającym specyfice Wnioskodawcy. Tabele zamieszczone poniżej należy zmodyfikować samodzielnie stosując adekwatne podziały. Okres objęty prezentacją powinien odnosić się do 5 lat wstecz. Za każdym razem należy odwoływać się do źródła pozyskiwanych informacji. Przykładowe tabele znajdują się poniżej. W przypadku kiedy Wnioskodawca działa krócej niż 5 lat przedstawia dane tylko za okres działalności.

Poniższe tabele prezentują historyczne dane prezentujące dotychczasowe przychody jednostki. Propozycja źródeł przychodów jest przykładowa i nie stanowi zamkniętej listy. Należy ją dostosować do specyfiki jednostki.

Dane historyczne – Liczba osób korzystających z dotychczasowej infrastruktury

Wyszczególnienie	Rok n-5	Rok n-4	Rok n-3	Rok n-2	Rok n-1	Rok bieżący
1) zajęcia pozalekcyjne						
2) zajęcia sportowe						
3) usługi opiekuńcze						
4) inne						
5)						

Dane historyczne - Przychody dotychczasowe

Wyszczególnienie	Rok n-5	Rok n-4	Rok n-3	Rok n-2	Rok n-1	Rok bieżący
Przychody z podstawowej działalności						

Przychody z wynajmu np.:						
1) sali gimnastycznej						
2) świetlicy						
3) laboratorium						
4) pracowni						
5) sali dydaktycznej						
6) kuchni/stołówki						
7)						
Przychody związane z wypożyczaniem sprzętu						
1) (rodzaj sprzętu)						
2)						
3)						
Inne płatne usługi np:						
1) kursy językowe						
2) usługi opiekuńcze						
3)						
Inne...						

VIII. Analiza finansowa i ekonomiczna

VIII.1. Analiza finansowa

Analiza finansowa projektu w głównej mierze służy opisaniu finansowej rentowności inwestycji i ustaleniu właściwego (maksymalnego) dofinansowania z funduszy UE. W Rozdziale VIII.1 przedstawiono zalecaną formę jej sporządzenia. Sposób przeprowadzenia analizy finansowej w ramach projektu został opisany w Rozdziale 7. *Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.*

Analiza finansowa stanowi najważniejszą i najobszerniejszą część przygotowywanego Studium Wykonalności. W zależności od charakteru projektu, generowanych przychodów, itd. analiza wyglądać będzie inaczej. Generalnie jednak ma za zadanie pokazać projekt głównie pod kątem:

- opłacalności projektu z punktu widzenia inwestora – wskaźników efektywności finansowej projektu,
- trwałości finansowej projektu,
- trwałości finansowej Wnioskodawcy z projektem,
- zabezpieczenia wkładu własnego,
- ustalenia właściwego (maksymalnego) dofinansowania z funduszy UE, (szczególnie w przypadku korzystania z metody luki w finansowaniu).

Aby ułatwić przygotowanie analizy finansowej przygotowano zostały tabele umożliwiające sporządzenie analiz zgodnie z przedstawionym poniżej schematem.

Dane należy przygotować w następujących arkuszach:

- „1 Założenia” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy)
- „2 Dane wyjściowe” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy)
- „3 Poziom dofinansowania” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy)
- „4 Efektywność finansowa” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy)
- „5 Trwałość finansowa” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy, w zależności od sposobu ujęcia projektu)
- „6 Trwałość finansowa JST” - (arkusz wypełnia JST)
- „7 Plan finansowy” (arkusz nie dotyczy JST)
- „8 Wrażliwość i ryzyko” (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy)
- „9 Dane historyczne” (arkusz nie dotyczy JST)
- arkusze pomocnicze od arkusza 10, zgodnie z indywidualnymi potrzebami Wnioskodawcy (wypełniają wszyscy Wnioskodawcy).

WAŻNE!

Odpowiednie dane, obliczenia, tabele, itd. (wymagane elementy wyszczególnione są w załączniku - arkuszu kalkulacyjnym) należy dołączyć do Studium zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Tabele wynikowe z arkuszy od „1 Założenia” do „9 Dane historyczne” należy dołączyć do Studium Wykonalności jako kolejno ponumerowane załączniki, natomiast dane zawarte w arkuszach pomocniczych od arkusza 10 należy pozostawić jedynie w wersji elektronicznej. Załączniki w formie papierowej powinny przedstawiać jedynie te tabele, w których Wnioskodawca zawarł obliczenia;

arkuszy i tabel nie wypełnionych nie należy drukować. W wersji elektronicznej niewypełnionych arkuszy nie należy usuwać! Arkusz kalkulacyjny nie powinien być chroniony, w arkuszu powinny być widoczne formuły pokazujące powiązania pomiędzy poszczególnymi wielkościami finansowymi.

Założenia do analizy finansowej

Analizę finansową należy przeprowadzić w oparciu o metodologię zdyskontowanego przepływu środków pieniężnych (metoda DCF). Jeżeli jakiś wykorzystywany w prognozie parametr makroekonomiczny został określony w „Wariantach rozwoju gospodarczego Polski” zamieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju, to dla pierwszych 5 lat prognozy należy korzystać z wartości określonych w wariantcie podstawowym. Dla pozostałych okresów analizy należy stosować wartości jak z ostatniego roku tego wariantu. Warianty te będą podlegały okresowej aktualizacji. Przyjęte założenia (takie jak np: stopa wzrostu PKB, wskaźnik inflacji, stopa bezrobocia, itd.) wraz z określeniem wykorzystanych źródeł również należy przedstawić w osobnym skrócie w formacie Excel (także w wersji elektronicznej). Ponadto analiza powinna być oparta na pewnych założeniach, przedstawionych w tabeli poniżej:

<p>Ujmowanie wielkości finansowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wszelkie wielkości finansowe ujmowane są z punktu widzenia Wnioskodawcy (Wnioskodawców), gdy jest on jednocześnie operatorem zapewniającym dalszą eksploatację projektu. Chodzi głównie o: nakłady inwestycyjne, przychody operacyjne, koszty operacyjne itd. dotyczące projektu (określające przepływy pieniężne projektu). Jednak w sytuacji, gdy Wnioskodawca i operator są odrębnymi podmiotami, analizę należy także przeprowadzić z punktu widzenia jednostki bezpośrednio związanej z realizacją i eksploatacją projektu - operatora. (patrz: Analiza skonsolidowana). • Analiza powinna być przeprowadzona w PLN. • Analiza finansowa uwzględnia przepływy pieniężne w roku, w którym miała miejsce rzeczywista zmiana stanu środków pieniężnych. • Rokiem obrotowym w przyjętych założeniach jest rok kalendarzowy. • Projekcję skumulowanych przepływów pieniężnych należy przedstawić w ujęciu rocznym. • Punktem wyjścia prognoz finansowych są dane finansowo-księgowe Wnioskodawcy (jednostki użytkującej projekt) obejmujące jeden ostatni zamknięty okres sprawozdawczy. W przypadku braku dostępności do danych historycznych należy oprzeć się na wiedzy eksperckiej i koncepcji technicznej.
<p>Wartość rezydualna</p>	<p>Wartość rezydualną w analizie finansowej należy określić w oparciu o bieżącą wartość netto przepływów pieniężnych, wygenerowanych przez projekt w pozostałych latach jego trwania (życia ekonomicznego), następujących po zakończeniu okresu odniesienia, chyba, że Wnioskodawca szczegółowo wskaże uzasadnienie innej metody określenia tej wartości, wynikające ze specyfiki danej inwestycji.</p>
<p>Stopa dyskontowa</p>	<p>Uwzględnia zmianę wartości pieniądza w czasie. Przepływy pieniężne podlegają dyskontowaniu dla kolejnych lat przy zastosowaniu jednakowej dla całego okresu odniesienia stopy dyskontowej na poziomie 4 % (dotyczy analizy finansowej).</p>
<p>Amortyzacja</p>	<p>Metoda oraz okres amortyzacji dla każdego typu aktywa powinny być zgodne z polityką rachunkowości Wnioskodawcy/operatora.</p>
<p>Podatek VAT</p>	<p>Ceny towarów i usług podawane w analizie to ceny netto (bez podatku VAT). Jednak w przypadku, kiedy podatek VAT nie podlega zwrotowi powinien być ujęty w cenach. To samo dotyczy nakładów inwestycyjnych. Jeśli nakłady inwestycyjne projektu planowane są w cenach brutto należy dokonać wyodrębnienia podatku VAT (podać osobno cenę netto oraz VAT ze wskazaniem stawki podatku).</p>
<p>Ceny</p>	<p>W prognozach finansowych, przepływach pieniężnych, itd., należy stosować ceny stałe, tj. nieuwzględniające wpływu inflacji.</p>
<p>Przepływy środków pieniężnych</p>	<p>Analiza finansowa uwzględniać powinna wyłącznie przepływ środków pieniężnych (rzeczywistą kwotę pieniężną). W związku z powyższym przedmiotem analizy nie może być amortyzacja.</p>
<p>Okres odniesienia</p>	<p>Okres odniesienia (okres referencyjny, horyzont czasowy) – to okres, za który należy sporządzić prognozę przepływów pieniężnych generowanych przez analizowany projekt. Bardzo istotne jest, aby do obliczania wszystkich</p>

	<p>wskaźników w analizie finansowej i ekonomicznej stosować ten sam okres odniesienia.</p> <p>Okres odniesienia dla projektów realizowanych w ramach Poddziałania 9.3.4. wynosi 15 lat.</p> <p>Rokiem bazowym w analizie finansowej i ekonomicznej powinien być założony w analizie rok rozpoczęcia realizacji projektu (np. rok poniesienia pierwszych nakładów na projekt). Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, w której wniosek o dofinansowanie został złożony na etapie, gdy realizacja projektu została już rozpoczęta. Wówczas rokiem bazowym jest rok złożenia wniosku o dofinansowanie.</p>
Analiza skonsolidowana	<p>W przypadku, gdy w projekcie występuje kilka podmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obok Wnioskodawcy występuje operator (system Wnioskodawca – operator), przy czym operator to podmiot odpowiedzialny za eksploatację majątku powstałego lub zmodernizowanego w wyniku zrealizowanych przez Wnioskodawcę umów związanych z przeprowadzaniem projektem inwestycyjnym. Operator może stać się właścicielem majątku wytworzonego w ramach powyższych umów, z poszanowaniem zasady trwałości projektu, • występuje wiele podmiotów (system wielu podmiotów), należy dokonać analizy skonsolidowanej całościowo pokazującej projekt. <p>W przypadku analizowania projektu, w którego realizację zaangażowany jest więcej niż jeden podmiot, rekomendowane jest przeprowadzenie analizy dla projektu oddzielnie z punktu widzenia każdego z tych podmiotów, a następnie sporządzenie analizy skonsolidowanej (tzn. ujęcie przepływów wcześniej wyliczonych dla podmiotów zaangażowanych w realizację projektu i wyeliminowanie wzajemnych rozliczeń między nimi, związanych z realizacją projektu). Dla potrzeb dalszych analiz (analizy ekonomicznej oraz analizy ryzyka i wrażliwości) należy wykorzystywać wyniki analizy skonsolidowanej.</p>

Nakłady inwestycyjne projektu

Nakłady inwestycyjne należy przedstawić zgodnie z tabelą w arkuszu „2. Dane wyjściowe” w podziale na wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowalne. W tym miejscu należy wkleić tabelę, pt.: „Nakłady inwestycyjne na projekt oraz koszty operacyjne nie stanowiące nakładów inwestycyjnych” - proszę kopiować tylko te lata z tabeli, w których wpisane zostały dane. Przez koszty operacyjne nie stanowiące nakładów inwestycyjnych należy rozumieć te wydatki, których nie dolicza się do kosztu wytworzenia środka trwałego, np. wydatki na szkolenia.

W tym punkcie należy także szczegółowo uzasadnić konieczność ponoszenia w projekcie nakładów odtworzeniowych, a także wskazać podstawę ich prognozowania. Należy pamiętać, że nakłady odtworzeniowe to nakłady o charakterze inwestycyjnym ponoszone w okresie eksploatacji projektu (po zakończeniu jego realizacji), przeznaczone na niezbędne odtworzenie pewnych elementów projektu, o okresie użytkowania krótszym niż główny element infrastruktury projektu. Nakłady te muszą mieć charakter niezbędny dla zapewnienia operacyjności projektu w przyjętym okresie odniesienia (tj. okresie życia ekonomicznego projektu). Nie należy mylić nakładów odtworzeniowych z naprawami i remontami bieżącymi.

W projektach objętych pomocą publiczną (nie dotyczy de minimis), w przypadku których indywidualnie wyliczone dofinansowanie przyrównuje się do obliczonego wg zasad ogólnych, dodatkowo należy ustalić wartość kosztów kwalifikowalnych zgodnie z zasadami określonymi dla pomocy publicznej udzielanej w oparciu o Rozporządzenie nr 651/2014 (GBER) oraz zasadami obowiązującymi dla WRPO.

Obliczenia szczegółowe do wypełnienia ww. tabeli należy wykonać w arkuszu nr „11 Nakłady inwestycyjne (w tym nakłady odtworzeniowe)”. W tym miejscu należy wkleić Tabelę nr 28 z arkusza nr „11 Nakłady inwestycyjne (w tym nakłady odtworzeniowe)” prezentującą koszty kwalifikowalne wg GBER i WRPO.

Źródła finansowania inwestycji

W poniższej tabeli należy przedstawić strukturę finansowania inwestycji objętej projektem (montaż finansowy). Szczegółowo należy omówić źródła finansowania wkładu własnego. W przypadku korzystania z kredytów należy podać warunki kredytowe (oprocentowanie, okres kredytowania, rodzaj spłat, ewentualny okres karencji).

Źródła finansowania kosztów kwalifikowalnych projektu	Kwota (zł)	Procent całości %
---	------------	-------------------

EFRR		
Wkład własny Wnioskodawcy		
Pozostałe (jakie?)		
Pozostałe (jakie?)		
...		
Razem kwalifikowalne		100%
Źródła finansowania kosztów niekwalifikowalnych projektu		X
...		X
...		X
Razem niekwalifikowalne		X
Razem projekt		X

W tym punkcie należy także omówić, w jaki sposób zostaną sfinansowane nakłady inwestycyjne do czasu otrzymania refundacji ze środków WRPO 2014+ – prefinansowanie.

Projekcja przychodów operacyjnych – (z projektu)

W tym punkcie należy krótko opisać zidentyfikowane źródła przychodów projektu oraz opisać założenia przyjęte do szacowania ich wielkości w okresie odniesienia. Dla potrzeb analizy finansowej należy dokonać wyraźnego rozgraniczenia przychodów ze względu na sposób ponoszenia opłat przez bezpośrednich użytkowników. Jest to niezbędne dla stwierdzenia, czy projekt generuje dochód w rozumieniu art. 61 Rozporządzenia nr 1303/2013, a także do określenia trwałości finansowej projektu.

Przy obliczaniu przychodów operacyjnych dla potrzeb ustalenia dochodu generowanego przez projekt bierze się pod uwagę jedynie te przychody, które pochodzą z opłat ponoszonych bezpośrednio przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury, sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi.

Szacowanie przychodów operacyjnych należy przedstawić (w zależności od charakteru projektu) w podziale na rodzaj produktów/usług/towarów lub grupy odbiorców. **Obliczony poziom przychodów musi wynikać wprost z planowanej ilości świadczonych usług oraz wysokości przyjętych opłat. Ten punkt analizy finansowej jest wymagany w przypadku inwestycji, w wyniku których będą w okresie eksploatacji świadczone odpłatne usługi, bądź dostarczane odpłatnie wyroby gotowe, towary i inne.**

Poniższe tabele dotyczące ceny, wielkości sprzedaży oraz kalkulacji przychodów są wzorem, który należy zastosować przy obliczaniu przychodów w arkuszu pomocniczym. Projekcja powinna obejmować cały okres odniesienia, poniższa propozycja źródeł przychodów jest przykładowa i nie stanowi zamkniętej listy.

Przychody – jeśli jest to możliwe – powinny zostać określone jako iloczyn ilości sprzedanych usług / produktów oraz ich ceny, w podziale na poszczególne kategorie usług / produktów.

Cena – należy określić planowany poziom cen produktów/usług, które związane są z realizacją projektu					
	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok ...
Wysokość opłat (cena jednostkowa)					
1) Usługi:					
a)					
b)					
2) itd.					
Inne					

Prognoza sprzedaży – wielkość sprzedaży (sztuki, jednostki, dni, godziny, itp.) w kolejnych okresach					
	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok ...
Liczba użytkowników / korzystających / wynajmów / usług:					
1) Usługi:					
a)					
b)					

2) itd.					
Inne					

Kalkulacja przychodów ze sprzedaży dane są iloczynem wartości z tabeli "Cena" i „Prognoza sprzedaży”					
	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok ...
I. Przychody ogółem					
1) Usługi:					
a)					
b)					
2) itd.					
Inne					

Obliczenia pomocnicze należy wykonać w arkuszu „13 Przychody operacyjne” i przedstawić w tabeli wynikowej nr 4 „Przychody i koszty operacyjne” z arkusza „2 Dane wyjściowe”, którą należy zamieścić w wersji papierowej jako załącznik do Studium.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

Projekcja kosztów eksploatacji

Szacowanie kosztów eksploatacji (operacyjnych) odbywa się według **układu rodzajowego** kosztów z uprzednim określeniem **założeń**. W przypadku, gdy efektem projektu są tzw. **oszczędności kosztowe**, to w kategorii kosztów operacyjnych należy przedstawić je ze **znakiem ujemnym**. Przy obliczaniu kosztów operacyjnych dla potrzeb ustalenia dochodu generowanego przez projekt, oszczędności kosztów działalności (operacyjnych) osiągnięte przez operację zalicza się do dochodu w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, chyba że są skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji na działalność.

W razie braku danych należy korzystać z ostatniego dostępnego okresu lub wiedzy konsultantów i danych rynkowych. Kluczowe jest podanie źródła informacji. Szacowanie kosztów należy odnosić do cen rynkowych i przyjętej koncepcji technicznej.

W poniższej tabeli proszę opisać poszczególne koszty w odniesieniu do zgłoszonego projektu.

Koszty	Komentarz
Amortyzacja	Wysokość amortyzacji należy obliczać oddzielnie dla każdej grupy majątku trwałego. Generalnie amortyzację należy szacować w podziale na dwie grupy: amortyzacja powstałych w wyniku realizacji inwestycji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz amortyzacja nakładów odtworzeniowych . Metoda oraz okres amortyzacji dla każdego typu aktywa powinny być zgodne z polityką rachunkowości Wnioskodawcy/operatora. Tu należy wskazać stawki amortyzacji przyjęte w analizie dla poszczególnych grup środków trwałych.
Usługi obce	To koszty nabycia usług ponoszone na rzecz innych podmiotów wskutek realizacji projektu. Wydatki te związane są np. z: najmem obiektów, remontami, serwisem i konserwacją środków trwałych, łącznością (usługi pocztowe, telekomunikacyjne), transportem towarów i osób, dozorem mienia przez obce jednostki, doradztwem, sprzętaniem obiektów, innymi świadczeniami zaliczonymi do usług (np. usługi informatyczne, wydawnicze, szkoleniowe, pralnicze, komunalne, itp.). Poziom tych kosztów należy szacować w oparciu o planowane zapotrzebowanie na danego rodzaju usługi. Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.
Zużycie materiałów i energii	Ujmowane są tutaj koszty zużytych materiałów podstawowych (materiałów bezpośrednich), koszty materiałów o charakterze pomocniczym, koszt zużytej energii elektrycznej, opalowej, wody, gazu oraz wartość środków obrotowych zaliczanych bezpośrednio w koszty (np. materiały biurowe, itp.) Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.
Wynagrodzenia	Prognozowane na podstawie planowanego zatrudnienia i przeciętnego planowanego wynagrodzenia brutto. Szacunki należy opierać na analizie wykonalności technicznej projektu.

	Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	Podstawą wymiaru składek jest wynagrodzenie brutto. Są to np. składka na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, fundusz pracy, fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych, itd. Wysokość obciążeń wynikać musi z obowiązującego prawa oraz danych księgowych podmiotu. Wynagrodzenie brutto jest podstawą do obliczania składek ZUS. Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.
Podatki i opłaty	Podatek od nieruchomości, od środków transportu, opłata za wieczyste użytkowanie, opłaty środowiskowe, notarialne, skarbowe, itp. – ustalone zgodnie z przepisami prawa. Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.
Pozostałe koszty rodzajowe	Np.: składki od ubezpieczeń majątkowych i osobowych, koszty podróży służbowych, koszty reprezentacji i reklamy, itp. W tej kategorii należy ująć koszty niewyszczególnione w pozostałych kategoriach. Tu należy wskazać poszczególne grupy kosztów oraz określić założenia do prognozy ich wielkości na lata następne.

Przychody i koszty operacyjne projektu należy przedstawić w tabeli wynikowej nr 4 „Przychody i koszty operacyjne” z arkusza „2 Dane wyjściowe”, którą należy zamieścić w wersji papierowej jako załącznik do Studium. Dane dotyczące planu amortyzacji powinny wynikać z arkusza pomocniczego „10 Plan amortyzacji (w tym obliczenie wartości rezydualnej)”, a informacje dotyczące projekcji kosztów z arkusza „12 Koszty operacyjne”.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

Zapotrzebowanie na kapitał obrotowy netto

(Ten podpunkt nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek budżetowych – wpisać w nagłówku „nie dotyczy”)

Poniżej wskazano wzory na obliczenie wskaźników rotacji zobowiązań, należności i zapasów. Wskaźniki te posłużą do prognozowania wymienionych pozycji w kolejnych latach projekcji w oparciu o prognozowane wielkości przychodów i kosztów operacyjnych. Ponieważ kapitał obrotowy netto jest z natury zasobem, w celu przekształcenia go w strumień pieniężny uwzględniane powinny być wyłącznie przyrosty roczne, tj. zmiany w stosunku do poziomu kapitału obrotowego netto w roku poprzednim. Wzrost kapitału obrotowego netto w stosunku do roku poprzedniego traktowany jest jako rodzaj nakładu poniesionego w danym roku na rzecz projektu. Przy obliczaniu wskaźników efektywności FNPV i FRR zmianę KON należy uwzględniać jedynie dla fazy inwestycyjnej.

Nazwa wskaźnika	Stosunek obliczeniowy	Wynik
Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	$\frac{\text{Zobowiązania krótkoterminowe z wyłączeniem pożyczek i kredytów} \times 365 \text{ dni}}{\text{Koszty operacyjne – amortyzacja}}$	
Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)	$\frac{\text{Zapasy} \times 365 \text{ dni}}{\text{Zużycie materiałów i energii + wartość sprzedanych towarów (w cenie nabycia)}}$	
Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	$\frac{\text{Należności krótkoterminowe} \times 365 \text{ dni}}{\text{Przychody ze sprzedaży}}$	

Przedstawione tu wartości powinny być tożsame z wartościami ujętymi w założeniach do analizy finansowej. Jeżeli Wnioskodawca przyjmuje w prognozie wskaźniki rotacji odbiegające od danych historycznych (zamieszczonych w powyższej tabeli) powinien podać uzasadnienie zmiany.

W tym miejscu należy krótko skomentować otrzymane wyniki. Sposób obliczania zmiany kapitału obrotowego netto przedstawiono w arkuszu kalkulacyjnym.

Kapitał obrotowy projektu należy przedstawić w tabeli wynikowej nr 5 „Kapitał obrotowy” z arkusza „2 Dane wyjściowe”, którą należy zamieścić w wersji papierowej jako załącznik do Studium. Dane powinny wynikać z obliczeń wykonanych w arkuszu „14 Kapitał obrotowy (obliczenia historycznych wskaźników rotacji)”.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

VIII.2. Wylizanie poziomu dofinansowania projektu

W przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną poziom dofinansowania z funduszy UE ustala się z wykorzystaniem mechanizmu luki finansowej. Obniżenie intensywności dofinansowania o wskaźnik luki finansowej dotyczy projektów generujących dochód. Projektami generującymi dochody są projekty, o całkowitym koszcie kwalifikowalnym powyżej 1 mln EUR, dla których:

- zdyskontowane przychody przewyższają zdyskontowane koszty operacyjne (dochód projektu),
- wsparcie nie stanowi pomocy publicznej, w tym pomocy de minimis,
- wsparcie nie jest związane z instrumentami finansowymi

W celu ustalenia, czy całkowity koszt danego projektu przewyższa próg 1 mln EUR należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, stanowiący średnią arytmetyczną kursów średnioważonych walut obcych w złotych, z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. Kursy publikowane są na stronie Narodowego Banku Polskiego www.nbp.pl

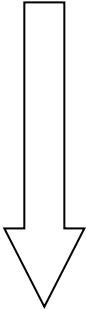
Przed przystąpieniem do obliczenia poziomu dofinansowania dla projektu należy ustalić, czy projekt generuje dochód w rozumieniu art. 61 Rozporządzenia (WE) nr 1303/2013. Do obliczenia dochodu projektu należy przyjąć następujące kategorie przepływów:

- po stronie przychodów: wpływy pochodzące z opłat ponoszonych przez bezpośrednich użytkowników projektu,
- po stronie kosztów, koszty operacyjne projektu (bez amortyzacji) oraz nakłady odtworzeniowe, które na potrzeby obliczenia dochodu zalicza się do kosztów operacyjnych (pomimo uwzględnienia jedynie części wpływów generowanych przez projekt, należy uwzględnić wszystkie koszty operacyjne).

Istotne z punktu widzenia obliczania poziomu dofinansowania jest prawidłowe określenie okresu odniesienia. Przepływy związane z realizacją projektu (w tym nakłady na przygotowanie projektu) poniesione przed rokiem złożenia wniosku o dofinansowanie, należy wykazać w analizie w wielkościach niezdyskontowanych w pierwszym roku odniesienia, dla którego należy przyjąć współczynnik dyskonta równy 1,000.

Aby wylizzyć we właściwy sposób poziom dofinansowania danego projektu należy ustalić następujące kwestie:

Czy projekt podlega zasadom pomocy publicznej?	
TAK	NIE
<p>Ustalenie poziomu dofinansowania w oparciu o zasady i limity wskazane we właściwym programie pomocy publicznej. Obliczamy według wzoru:</p> <p style="text-align: center;">Dotacja UE = EC x MaxCRpa(pp)</p> <p>EC – całkowite koszty kwalifikowalne projektu na podstawie stosownych wytycznych (uwaga na nieco inne zasady kwalifikowalności projektu dla projektów objętych pomocą publiczną)</p> <p>MaxCRpa(pp) – maksymalna stopa współfinansowania określona w odpowiednim programie pomocy publicznej</p>	<p>Przejdźcie do kolejnego pytania</p>
Czy całkowity koszt kwalifikowany projektu przekracza 1 mln EUR?	

<p style="text-align: center;">TAK</p> <p style="text-align: center;">Przejdźcie do kolejnego pytania</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p style="text-align: center;">NIE</p> <p>Ustalenie dofinansowania w oparciu o wyznaczony w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ poziom. Obliczamy wg poniższego schematu:</p> <p style="text-align: center;">Dotacja UE = EC x MaxCRpa</p> <p>EC – całkowite koszty kwalifikowalne projektu na podstawie stosownych wytycznych</p> <p>MaxCRpa – maksymalna stopa współfinansowania określona w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ dla Poddziałania 9.3.4</p>
<p style="text-align: center;">Czy projekt generuje dochód? Dochód rozumiany jest tu jako nadwyżka przychodów operacyjnych w rozumieniu art. 61 Rozporządzenia WE 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. nad jego kosztami operacyjnymi (bez amortyzacji)</p>	
<p style="text-align: center;">TAK</p> <p>Ustalenie poziomu w oparciu o metodę luki w finansowaniu (4 etapy)</p>	<p style="text-align: center;">NIE</p> <p>Ustalenie dofinansowania w oparciu o wyznaczony w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ poziom dla</p>

<p>Etap 1 – wskaźnik luki finansowej</p> $R = (DIC - DNR) / DIC$ <p>R – wskaźnik luki finansowej DIC – suma zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych projektu wraz z uwzględnieniem zmiany zapotrzebowania na kapitał obrotowy netto. DNR - suma zdyskontowanych dochodów (różnica pomiędzy zdyskontowanymi przychodami operacyjnymi i zdyskontowanymi kosztami operacyjnymi bez amortyzacji. W ostatnim roku horyzontu czasowego skorygowana (+) o wartość rezydualną)</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Etap 2 – określenie kwoty decyzji</p> $DA = EC \times R$ <p>DA – kwota decyzji – koszty kwalifikowalne przemnożone przez wskaźnik luki finansowej EC – wysokość niezdykontowanych kosztów kwalifikowalnych projektu ustalonych na podstawie stosownych wytycznych</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Etap 3 – określenie maks. dotacji UE</p> $\text{Dotacja UE} = DA \times \text{MaxCRpa}$ <p>Dotacja UE – maks. poziom dofinansowania projektu ze środków UE MaxCRpa – maksymalna stopa współfinansowania określona w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ dla Poddziałania 9.3.4.</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Etap 4 – określenie wskaźnika rzeczywistego poziomu dofinansowania (efektywnej stopy dofinansowania)</p> $\text{Wrzf} = \text{Dotacja UE} / EC$ <p style="text-align: center;">lub alternatywnie</p> $\text{Wrzf} = R \times \text{MaxCRpa}$	<p style="text-align: center;">Poddziałania 9.3.4 Obliczamy wg poniższego schematu: :</p> <p style="text-align: center;">Dotacja UE = EC x MaxCRpa</p> <p>EC – całkowite koszty kwalifikowalne projektu na podstawie stosownych wytycznych</p> <p>MaxCRpa – maksymalna stopa współfinansowania określona w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ dla Poddziałania 9.3.4</p>
--	--

Ustalenie dofinansowania dla projektów objętych pomocą publiczną:

- **pomoc de minimis:**

Wartość dofinansowania należy ustalić jako iloczyn kosztów kwalifikowalnych i maksymalnej intensywności dofinansowania określonej w Uszczegółowieniu WRPO 2014+, bądź Regulaminie konkursu.

- **regionalna pomoc inwestycyjna:**

Wartość dofinansowania należy ustalić jako iloczyn kosztów kwalifikowalnych i maksymalnej intensywności dofinansowania, które wynoszą dla:

- mikro, małych przedsiębiorstw – 45% kosztów kwalifikowalnych;
- średnich przedsiębiorstw – 35% kosztów kwalifikowalnych;
- dużych przedsiębiorstw – 25% kosztów kwalifikowalnych.

• **wyłączenia blokowe na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (GBER):**

Wartość dofinansowania należy ustalić zgodnie z wytycznymi wskazanymi w odpowiednich rozporządzeniach wykonawczych, odnosząc się do sprecyzowanej tam kwalifikowalności kosztów oraz intensywności dofinansowania.

W przypadku form pomocy publicznej, dla których konieczne jest zbadanie indywidualnych potrzeb w zakresie dofinansowania, jego wartość ustala się poprzez umniejszenie kosztów kwalifikowalnych o wartość zysku operacyjnego.

Zysk operacyjny oznacza różnicę między **zdyskontowanymi dochodami**, a **zdyskontowanymi kosztami operacyjnymi w danym cyklu życia inwestycji**, gdy różnica ta jest wartością dodatnią. Wielkości finansowe należy dyskontować stopą dyskontową ustalaną na podstawie stawki referencyjnej wykorzystywanej do obliczania wartości pomocy publicznej¹. Koszty operacyjne obejmują koszty, takie jak koszty personelu, materiałów, zakontraktowanych usług, komunikacji, energii, konserwacji, czynszu, administracji, lecz nie uwzględniają, kosztów amortyzacji i kosztów finansowania, jeśli zostały one objęte zakresem pomocy inwestycyjnej.

W celu wyliczenia zysku operacyjnego oraz ustalenia wysokości wsparcia w ramach ww. rodzajów pomocy należy:

1. Wziąć pod uwagę przychody i koszty operacyjne projektu w okresie ekonomicznego życia projektu i wyliczyć zysk:

$$\text{Zysk operacyjny (ZO)} = \Sigma \text{zdyskontowanych przychodów operacyjnych} - \Sigma \text{zdyskontowanych kosztów operacyjnych}$$

2. W przypadku gdy zysk operacyjny > 0 należy go odjąć od kosztów kwalifikowalnych projektu (EC).

$$\text{Kwota pomocy} \leq \text{EC} - \text{ZO}$$

gdzie:

EC - koszty kwalifikowalne projektu wykazane we wniosku o dofinansowanie projektu²;

ZO – zysk operacyjny ;

Każdorazowo należy porównywać czy wyliczona kwota pomocy (Krok 1) nie przewyższa kwoty maksymalnego dofinansowania z Uszczegółowienia WRPO 2014+ w ramach danego Działania/Poddziałania (max % x koszty kwalifikowalne – Krok 2), a w przypadku wystąpienia takiej sytuacji przyjąć niższą kwotę i niższy % dofinansowania. Dokonując porównania należy zwrócić uwagę na różnice w kwalifikowalności kosztów w przypadku pomocy publicznej i dofinansowania na zasadach ogólnych – ustalenie EC.

3. Z kolei w przypadku gdy analizowana działalność nie będzie generowała ww. zysku tj. zysk operacyjny < 0, kwota pomocy będzie się odnosiła jedynie do kosztów kwalifikowalnych projektu.

$$\text{Kwota pomocy} = \text{EC} \times \text{MaxCRpa}$$

gdzie:

EC - koszty kwalifikowalne projektu wykazane we wniosku o dofinansowanie projektu

MaxCRpa - maksymalna stopa współfinansowania określona w Uszczegółowieniu WRPO 2014+ /Regulaminie konkursu

W takim przypadku należy przyjąć poziom dofinansowania zgodny z zapisami Uszczegółowienia WRPO 2014+ dla danego Działania/Poddziałania (max % x koszty kwalifikowalne).

¹ Stopa dyskontowa = stopa bazowa + marża 100 punktów bazowych. Strona internetowa UOKIK: https://uokik.gov.pl/stopa_referencyjna_i_archiwum.php

² Zgodnie z art. 7 ust.3 GBER „Pomoc wypłacana w kilku ratach jest dyskontowana do wartości w momencie jej przyznania”

W przypadku pomocy udzielanej w oparciu o art. 56 Rozporządzenia nr 651/2014 operator ma prawo powiększyć zysk operacyjny o tzw. rozsądny zysk przez odnośny okres. Przez **rozsądny zysk** należy rozumieć typowy zysk dla danego sektora. Przy braku możliwości jego określenia, stopa zwrotu z kapitału, która nie przekracza odnośnej stopy swap powiększonej o premię w wysokości 100 punktów bazowych, będzie uznawana za rozsądną. Stopa swap - stopa dla instrumentów o dłuższym terminie wymagalności odpowiadająca międzybankowej oferowanej stopie referencyjnej (stopie IBOR), publikowana jest na stronie: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/swap_rates_en.html. Wartości stopy swap są podawane dla wartości dla okresów 1-10 lat. W przypadku inwestycji, dla których cykl życia inwestycji przekracza 10 lat należy przyjąć wartość stopy swap dla 10 letniego okresu.

Zysk operacyjny wylicza się ex ante na podstawie rozsądnych prognoz i nie ustala się go ponownie (za wyjątkiem korekty stopy dyskontowej na dzień podpisania umowy). Jednak każdorazowo przy zmianie kosztów kwalifikowalnych (w tym również po podpisaniu umowy o dofinansowanie) konieczne jest ponowne wyliczenie kwoty pomocy poprzez odjęcie zysku operacyjnego od kosztów kwalifikowalnych i przyrównanie do maksymalnego poziomu dofinansowania z Uszczegółowienia WRPO 2014+.

Obliczenie poziomu dofinansowania należy wykonać w arkuszu „3 Poziom dofinansowania” wypełniając tabele w oparciu o dane z załączek pomocniczych, tabelę nr 6 „A Obliczenie zdyskontowanego dochodu projektu” i w zależności od uzyskanego wyniku tabelę z części C lub D, w której ustalono wartość dofinansowania. Tabele w części B wypełniają Wnioskodawcy, których projekty objęte są pomocą publiczną, zgodnie ze schematami pomocy publicznej, tabelę w części A należy wówczas pominąć. W przypadku obliczania wysokości pomocy publicznej w oparciu o zysk operacyjny, obliczenia szczegółowe należy przeprowadzić w arkuszu 16 Zysk operacyjny.

W tym punkcie należy krótko skomentować otrzymane wyniki. Tabele z arkusza 3 należy zamieścić w wersji papierowej jako załącznik do Studium.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

VIII.3. Finansowa trwałość

Weryfikacja trwałości finansowej to zbadanie stanu środków pieniężnych na koniec poszczególnych okresów. Przy sporządzaniu projekcji wielkości finansowych należy oprzeć się na sporządzonych wcześniej prognozach, a także na danych historycznych. Jest to istotne szczególnie przy tych kategoriach przychodów czy kosztów, które nie są bezpośrednio zależne od poziomu prowadzonej działalności. Można je założyć na stałym poziomie w całym okresie analizy. Trwałość ocenia się na podstawie projekcji skumulowanych przepływów pieniężnych. Projekt uznaje się za trwały finansowo, jeżeli saldo to jest większe bądź równe zeru we wszystkich latach objętych analizą. Jeśli sam projekt nie jest trwały (saldo skumulowanych przepływów mniejsze od zera), nie oznacza to, że nie należy go realizować. Jeśli przepływy dla Wnioskodawcy (jednostki użytkującej infrastrukturę) z projektem są dodatnie, projektu nie należy odrzucać. Ważne jest zabezpieczenie przez Wnioskodawcę środków pieniężnych wystarczających do wdrożenia projektu oraz do zarządzania aktywami i wykorzystania ich zgodnie z normami technicznymi i środowiskowymi. Trwałość finansowa oznacza, że Wnioskodawca (jednostka użytkująca infrastrukturę) pozostaje finansowo stabilny w każdym roku analizy.

A. Projekt i trwałość finansowa projektu

Dla projektu należy przygotować pro forma **rachunek przepływów pieniężnych**.

Wychodząc od przychodów ze sprzedaży i kosztów operacyjnych ustalonych dla projektu w tabeli nr 4 „Przychody i koszty operacyjne” (arkusz „2 Dane wyjściowe”) należy zbudować rachunek przepływów pieniężnych dla projektu.

Środki własne Wnioskodawcy (i/lub jednostki użytkującej infrastrukturę) przeznaczone na finansowanie projektu należy w rachunku przepływów pieniężnych wykazać w pozycji „wpłata środków własnych”.

Szczególne podejście w ramach analizy finansowej, stosowane jest w przypadku projektów realizowanych w systemie kilku podmiotów. Wymaga ono przygotowania analizy skonsolidowanej (patrz: Założenia do analizy finansowej). W takim przypadku obliczenia szczegółowe dla wszystkich podmiotów uczestniczących w projekcie należy przygotować w załączkach pomocniczych, a otrzymane wyniki, po wyeliminowaniu wzajemnych rozliczeń między podmiotami, przenieść do odpowiednich tabel, a stamtąd do tabeli wynikowej nr 10 z arkusza „5 Trwałość finansowa”. W przypadku analizy skonsolidowanej badaniu podlega także trwałość

podmiotów uczestniczących w projekcie. Trwałość każdego z podmiotów wraz z projektem w części przypadającej na partnera należy przedstawić w tabeli wynikowej nr 11 z arkusza „5 Trwałość finansowa”.

Podmioty będące jednocześnie Wnioskodawcą i użytkującym projekt, sporządzające pełną sprawozdawczość finansową (bilans, rachunek zysków i strat, ew. rachunek przepływów pieniężnych) prezentują trwałość finansową projektu na podstawie tabeli nr 16 „Pro forma sprawozdanie z przepływów pieniężnych – Projekt” z arkusza „7 Plan finansowy”

Tu należy skomentować otrzymane wyniki oraz przywołać załącznik do Studium Wykonalności, w którym przedstawione będą obliczenia.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium

B. Trwałość finansowa jednostka użytkująca projekt + projekt (z wyłączeniem JST)

W sytuacji gdy Wnioskodawca nie jest jednocześnie jednostką użytkującą infrastrukturę, należy sporządzić prognozę przepływów pieniężnych z punktu widzenia tej jednostki (operatora). Projekcja powinna obejmować przepływy szacowane na podstawie jej dotychczasowej działalności, uzupełnione o przychody, koszty i inne przepływy dotyczące realizacji i funkcjonowania samego projektu. W projekcji powinny zostać uwzględnione koszty związane z eksploatacją, amortyzacją i wynagrodzeniami dla etatów związanych z projektem. Aby uznać projekt za trwały finansowo, projekcja skumulowanych przepływów musi być w każdym roku okresu odniesienia wartością dodatnią.

Tu należy skomentować otrzymane wyniki oraz przywołać załącznik do Studium Wykonalności w którym przedstawione będą obliczenia. Trwałość finansową należy przedstawić w tabeli nr 11 „Rachunek przepływów pieniężnych - jednostka użytkująca infrastrukturę + projekt (zł)” z arkusza „5.Trwałość finansowa”.

Podmioty sporządzające pełną sprawozdawczość finansową (bilans, rachunek zysków i strat, ew. rachunek przepływów pieniężnych) prezentują trwałość finansową jednostki użytkującej projekt wraz z projektem w tabeli 18 arkusza „7 Plan finansowy”.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

C. Trwałość finansowa JST

Arkusz „6 Trwałość finansowa JST” - ta zakładka służy wykazaniu trwałości finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego tylko w sytuacji, gdy są one jednocześnie jednostkami ponoszącymi nakłady inwestycyjne i użytkującymi projekt, a także gdy jednostką użytkującą jest własna jednostka organizacyjna o statusie jednostki budżetowej oraz gdy są partnerem projektu. Przygotowane tabele mają układ odpowiadający specyfice budżetu. Informacje zawarte w tabeli odpowiadają dochodom, wydatkom, przychodom i rozchodom budżetu, i należy je wypełnić na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej JST tworzonej w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 92). Poszczególnym pozycjom tabeli należy przyporządkować właściwe rubryki z wzoru określonego w załączniku nr 1 do Rozporządzenia (można posiłkować się sugestiami w opisie kategorii tabeli zamieszczonej w arkuszu „6 Trwałość finansowa JST”).

Tu należy skomentować otrzymane wyniki oraz przywołać załącznik do Studium Wykonalności w którym przedstawione będą obliczenia. Trwałość finansową JST należy przedstawić w tabeli 12 arkusza „6 Trwałość finansowa JST”.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

D. Wskaźniki efektywności finansowej

Do obliczenia efektywności projektu należy posłużyć się przepływami pieniężnymi projektu w kolejnych latach okresu odniesienia. Do obliczania efektywności finansowej należy stosować następujące wskaźniki:

Wskaźnik	Komentarz
Finansowa Zaktualizowana Wartość Netto	Wskaźnik informuje nas, o ile dzisiejsza wartość korzyści finansowych netto przekracza zdyskontowaną wartość nakładów i późniejszych kosztów utrzymania projektu. Jeżeli jest to wartość ujemna oznacza, że nakłady przekraczają korzyści finansowe, a tym samym projekt nie powinien być realizowany (z punktu widzenia inwestora), ponieważ jest

$FNPV = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+r)^t}$ <p>NCF_t – finansowe przepływy pieniężne netto projektu w roku t (różnica pomiędzy wpływami i wydatkami projektu w roku t) n- liczba lat okresu odniesienia t=1, ... n– kolejny rok okresu odniesienia r- finansowa stopa dyskontowa</p>	finansowo nieefektywny.
<p>Finansowa wewnętrzna stopa zwrotu</p> $\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+IRR)^t} = 0$	Jest to stopa dyskontowa, przy której zrównuje się wartość teraźniejsza prognozowanych korzyści i wydatków projektu, inaczej mówiąc, przy której finansowa zaktualizowana wartość korzyści netto (FNPV) jest równa zero.

Na potrzeby opracowania Studium Wykonalności wyróżniamy dwa poniżej zaprezentowane wskaźniki:

Wskaźniki	Komentarz
<p>Wskaźniki efektywności finansowej inwestycji</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowa bieżąca wartość netto (FNPV/C), • finansowa wewnętrzna stopa zwrotu (FRR/C), 	<p>Wskaźniki efektywności finansowej inwestycji są obliczane z perspektywy całości inwestycji, bez względu na to, jak jest ona finansowana oraz z perspektywy podmiotu odpowiedzialnego za jego realizację. Określają one efektywność finansową projektu z uwzględnieniem całkowitych nakładów inwestycyjnych. Powinny one być obliczane na podstawie prognozy przepływów pieniężnych odpowiadającej przyjętemu okresowi odniesienia projektu i obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakłady inwestycyjne i odtworzeniowe, • koszty działalności operacyjnej, • zmiana kapitału obrotowego netto (faza inwestycyjna), • przychody w rozumieniu art. 61 Rozporządzenia 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. • wartość rezydualną aktywów projektu na koniec okresu odniesienia. <p>Tu należy podać otrzymane wyniki i je skomentować.</p>

Jeżeli w przypadku świadczenia usługi w interesie ogólnym właściciel i operator to różne podmioty, należy przeprowadzić skonsolidowaną analizę finansową, z wyłączeniem przepływów pieniężnych pomiędzy właścicielem i operatorem, w celu oceny rzeczywistej rentowności inwestycji, niezależnie od płatności wewnętrznych.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

VIII.4. Analiza ekonomiczna

(dotyczy projektów nie zaliczanych do dużych zgodnie z art. 101 lit. e) rozporządzenia nr 1303/2013 dla których Instytucja Zarządzająca nie zdecydowała o konieczności przeprowadzenia analizy kosztów i korzyści)

Analizę wielokryterialną należy oprócz części opisowej sporządzić w formie tabelarycznej. Tabelę należy sporządzić dla wariantu bezinwestycyjnego i wariantu inwestycyjnego, do którego odnosi się Autor w części opisowej SW. Oba warianty należy przeanalizować pod kątem tych samych celów i kryteriów. Cele mogą być wyrażone w różnych jednostkach, dlatego ich poziom osiągnięcia powinien być wyrażony w tej samej przyjętej skali punktacji np. od 0-10 tak, aby sprowadzić cele do jednego mianownika. Zidentyfikowane cele w analizie wielokryterialnej należy zhierarchizować. Cele nie mogą być równoważne. Wagi kryteriów w obu wariantach należy przyjąć takie same. Kryteria mogą być np. transportowe, ekonomiczne, ochrony środowiska

przyrodniczego, przestrzenne i ochrony środowiska społecznego. Po sporządzeniu dwóch tabel dla dwóch wariantów, należy zinterpretować wyniki i odnieść się do dwóch otrzymanych łącznych ważonych wyników oceny w wariacie bezinwestycyjnym i inwestycyjnym. Wynik powinien wskazywać na zasadność realizacji wariantu inwestycyjnego.

W sporządzeniu analizy wielokryterialnej można skorzystać z zaproponowanej tabeli

Cele	Rezultaty oceny celów		Ważone rezultaty oceny celów	Wagi celów
	Kryterium 1	Kryterium 2		
...				np. 3
...				np. 2
...				np. 1
Wagi kryteriów	np. 2	np. 4		
Łączny ważony wynik oceny projektu				

Nadanie wag kryteriom i celom zależy od subiektywnej oceny Autora, który wskazuje cele osiągnięte w wyniku realizacji projektu w kolejności od najważniejszych do mniej istotnych. Następnie należy zinterpretować otrzymane wyniki.

Analiza kosztów i korzyści

(zgodnie z art. 101 lit. e) rozporządzenia nr 1303/2013 dotyczy dużych projektów i projektów nie zaliczanych do dużych w przypadku jeśli Instytucja Zarządzająca zdecyduje o konieczności jej przeprowadzenia)

Analiza kosztów i korzyści prowadzi do obliczenia nowych ekonomicznych przepływów pieniężnych, które są podstawą obliczenia wskaźników ekonomicznej efektywności projektu. Są one analogiczne do wskaźników z analizy finansowej (uwzględniają jednak korzyści dla szerokiej grupy Wnioskodawców, a nie samego inwestora). Należą do nich:

- Ekonomiczna Zaktualizowana Wartość Netto - ENPV,
- Ekonomiczna Wewnętrzna Stopa Zwrotu - ERR,
- Ekonomiczny Wskaźnik Korzyści/Koszty - B/C.

W analizie kosztów i korzyści należy w sposób wyczerpujący udowodnić, że z ekonomicznego punktu widzenia inwestycja jest „opłacalna”.

Punktem wyjścia analizy kosztów i korzyści są przepływy pieniężne określone w analizie finansowej projektu. Uwzględniamy tutaj tylko pozycje wywołujące wpływy i wydatki u inwestora spowodowane projektem (jeśli w analizie finansowej stosowano metodę różnicową, do analizy ekonomicznej stosujemy wielkości różnicowe). Podobnie jak w analizie finansowej stosujemy metodykę DCF (zdyskontowanych przepływów pieniężnych). Założenia są takie same jak w analizie finansowej. Przy określaniu ekonomicznych wskaźników efektywności należy jednak dokonać niezbędnych korekt dotyczących:

- efektów fiskalnych (transferów);
  - odliczenia podatków pośrednich od cen nakładów (np. podatku VAT, który w analizie finansowej jest uwzględniany w cenach, pod warunkiem, że nie podlega zwrotowi);
  - odliczenia subwencji i wpłat, mających charakter wyłącznie przekazu pieniężnego – tzw. „czyste” płatności transferowe na rzecz osób fizycznych;
  - uwzględnienia w cenie tych konkretnych podatków pośrednich/subwencji /innych dotacji, które mają za zadanie zmienić efekty zewnętrzne. Jednakże należy pamiętać, aby w trakcie analizy nie liczyć ich podwójnie (przykładowo jako podatek włączony do danej ceny oraz jako szacunkowy zewnętrzny koszt środowiskowy).
- efektów zewnętrznych mających na celu ustalenie wartości negatywnych i pozytywnych skutków projektu (odpowiednio kosztów i korzyści zewnętrznych). Ponieważ efekty zewnętrzne, z samej definicji, następują bez pieniężnego przepływu, nie są one uwzględnione w analizie finansowej, w związku z czym muszą zostać oszacowane i wycenione. W przypadku, gdy wyrażenie ich za pomocą wartości pieniężnych jest niemożliwe, należy skwantyfikować je w kategoriach materialnych w celu dokonania oceny jakościowej. Należy wówczas wyraźnie zaznaczyć, że nie zostały one ujęte przy obliczaniu wskaźników analizy ekonomicznej.

- przekształceń z cen rynkowych na ceny rozrachunkowe. Mają one na celu uwzględnienie czynników mogących oderwać ceny od równowagi konkurencyjnej (tj. skutecznego rynku), takich jak: niedoskonałości rynku, monopole, bariery handlowe, regulacje w zakresie prawa pracy, niepełna informacja, itp. W tego typu przypadkach obserwowane ceny rynkowe (tj. finansowe) powinny zostać przeliczone za pomocą współczynników przeliczeniowych, tzw. czynników konwersji na ceny rozrachunkowe tak, aby nie miały charakteru mylącego i odzwierciedlały koszt alternatywny wkładu w projekt oraz gotowość klienta do zapłaty za produkt końcowy.

IX. Analiza wrażliwości i ryzyka

Celem tej analizy jest wykazanie wpływu zmian określonych czynników na zakres, harmonogram, efektywność finansowo-ekonomiczną przedsięwzięcia oraz trwałość finansową.

Analiza wrażliwości oraz analiza ryzyka obejmująca jakościową ocenę ryzyka powinna zostać opracowana dla wszystkich projektów i dotyczyć zmiennych krytycznych wymienionych w tabelach nr 22, 23, 24 w arkuszu „8 Wrażliwość i ryzyko”.

Podstawowe założenia, jakich należy przestrzegać podczas analizy wrażliwości:

- **W całym horyzoncie czasowym, zmianie poddawana być powinna tylko jedna ze zmiennych, przy założeniu niezmienności pozostałych założeń i parametrów,**
- **Zmianę czynnika zakłada się w całym okresie odniesienia.**

IX.1. Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości ma na celu wskazanie, jak zmiany w wartościach zmiennych krytycznych projektu wpłyną na wyniki analiz przeprowadzonych dla projektu, a w szczególności na wartość wskaźników efektywności finansowej i ekonomicznej projektu (w szczególności FNPV/C, FNPV/K oraz ENPV) oraz trwałość finansową. Analizy wrażliwości dokonuje się poprzez identyfikację zmiennych krytycznych, w drodze zmiany pojedynczych zmiennych o określoną procentowo wartość i obserwowanie występujących w rezultacie wahań w finansowych i ekonomicznych wskaźnikach efektywności oraz trwałości finansowej. Jednorazowo zmianie poddawana być powinna tylko jedna zmienna, podczas gdy inne parametry powinny pozostać niezmiennione. W ramach analizy wrażliwości należy również dokonać obliczenia wartości progowych zmiennych w celu określenia, jaka zmiana procentowa zmiennych zrównałaby NPV (ekonomiczną lub finansową) z zerem.

Analiza wrażliwości powinna się odnosić do **efektywności projektu** oraz do **analizy trwałości finansowej**.

Analiza trwałości finansowej	Efektywność projektu
Ocena powinna wykazać, że określone czynniki ryzyka nie spowodują utraty płynności finansowej systemu. Analizę należy przeprowadzić dla wariantu pesymistycznego i porównać go do wariantu wyjściowego. Wybór parametrów i poziom zmian zależy od typu i charakteru projektu, specyfiki sektora i lokalnych lub regionalnych warunków rynkowych. Wypełniając tabelę należy podać dla wskazanej zmiany parametrów krytycznych wartość skumulowanych przepływów pieniężnych dla okresu odniesienia .	Należy wykazać, jak wyliczone wartości wskaźników finansowych (FRR/C i FNPV/C) zmieniają się wraz ze zmianą parametrów służących do ustalenia kosztów i korzyści projektu. Należy przedstawić wartości wskaźników efektywności projektu policzone przy założonych zmianach poszczególnych wielkości krytycznych.

Tu należy skomentować otrzymane wyniki oraz przywołać załącznik do Studium Wykonalności w którym przedstawione będą obliczenia. Analizę wrażliwości należy przedstawić w tabeli 22 „Analiza wrażliwości - scenariusze” i tabelę nr 23 „Analiza wrażliwości – obliczenie FNPV/C i FRR/C” z arkusza „8 Wrażliwość i ryzyko.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

IX.2. Analiza ryzyka

Wnioskodawca powinien sporządzić jakościową ocenę ryzyka. Analiza ryzyka powinna mieć charakter jakościowy, gdzie ocenia się prawdopodobieństwo faktycznego wystąpienia danego ryzyka (niskie, średnie, wysokie). Należy w tym miejscu również przedstawić okoliczności, które spowodują wystąpienie określonej sytuacji.

W tym miejscu należy skomentować otrzymane wyniki oraz przywołać załącznik do Studium Wykonalności w którym przedstawione będą obliczenia. Analizę ryzyka należy przedstawić w tabeli nr 24 „Analiza ryzyka” z arkusza „8. Wrażliwość i ryzyko”.

Obliczenia szczegółowe stanowią załącznik nr ... do Studium.

X. Analiza oddziaływania na środowisko

Krótki opis wpływu realizacji inwestycji na środowisko	W tabeli należy opisać wpływ projektu na środowisko: 1. w trakcie jego realizacji, 2. po zakończeniu jego realizacji (uwzględniając wszystkie pozytywne/negatywne efekty ekologiczne). Jeżeli została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, należy odnieść się do wniosków w niej zawartych.
Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary objęte programem NATURA 2000	Ostateczne wnioski wynikające z zaświadczenia wydanego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.
Ocena wpływu przedsięwzięcia na jednolitą część wód (tzw. „ramowa dyrektywa wodna”)	Ostateczne wnioski wynikające z deklaracji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną – Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Krótki opis wpływu realizacji inwestycji na środowisko – np. w formie streszczenia Raportu z oceny oddziaływania na środowisko	<p>Jeżeli Raport Ocena Oddziaływania na Środowisko (OOS) jest wymagany, należy go krótko streścić, podając płynące z niego wnioski.</p> <p>Jeśli Raport Ocena Oddziaływania na Środowiska (OOS) nie jest wymagany należy w tabeli zawrzeć krótkie określenie wpływu przedsięwzięcia na środowisko – informacje odnośnie tego, czy projekt może spowodować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia dla środowiska w fazie budowy, - zagrożenia dla środowiska w 	
---	---	--

	fazie eksploatacji projektu.	
Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary objęte programem NATURA 2000	Na podstawie zaświadczenia wydanego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000.	
Ocena wpływu przedsięwzięcia na jednolitą część wód (tzw. „Ramowa Dyrektywa Wodna”)	Na podstawie deklaracji właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną – Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.	

XI. Załączniki do Studium Wykonalności

W tym miejscu należy podać dokładny spis załączników do przygotowanego Studium Wykonalności oraz dołączyć wymagane dokumenty zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej, zgodnie z odwołaniami zamieszczonymi w poszczególnych punktach Studium. Załączniki powinny być kolejno ponumerowane.

Oświadczenie Wnioskodawcy:	
Oświadczam(y), że wszelkie informacje przedstawione w niniejszym dokumencie są prawdziwe, przedstawione w sposób rzetelny oraz przygotowane w oparciu o najpełniejszą wiedzę dotyczącą projektu oraz perspektyw i możliwości jego rozwoju.	
Podpis osoby (osób) uprawnionej do występowania w imieniu Wnioskodawcy:	
Imię i Nazwisko	
Stanowisko	
Data	
Podpis	
Imię i Nazwisko	

Stanowisko	
Data	
Podpis	
Imię i Nazwisko	
Stanowisko	
Data	
Podpis	